

6 § Svar på interpellationerna 2005/06:53, 55 och 56 om EU:s postdirektiv och försämringar i svensk postservice

Anf. 22 Statsrådet ULRI CA MESSING (s):

Fru talman! Cecilia Wikström har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att årböleborna ska få sin post levererad närmare bostaden, för att garantera ett grundläggande serviceutbud också på landsbygden samt för att utreda om flyttning av postlådor strider mot EG:s postdirektiv.

Även Rigmor Stenmark har frågat mig på vilket sätt jag kommer att se till att lantbrevbärarservicen på landsbygden bevaras samt ges möjligheter att utvecklas.

Mikael Oscarsson har frågat mig vilket ansvar jag har för den försämrade postservicen och hur jag avser att agera för att EU:s postdirektiv efterlevs och Postens försämringar stoppas. Alla tre interpellationerna besvaras tillsammans.

Först och främst delar jag uppfattningen att landsbygden är beroende av bra basservice för att kunna utvecklas på ett positivt sätt. Lantbrevbäringen är en sådan service.

Statens ansvar är oförändrat och säkerställs genom postlagen och tillståndsvillkor för Posten. Genom långtgående krav på Posten garanteras ett grundläggande serviceutbud också på landsbygden. Vi har generellt en postservice av mycket god kvalitet i Sverige, och det finns från regeringens sida inga planer på att minska kraven på Posten.

Vi har dock valt att medge en viss flexibilitet i postutdelningen, men givetvis inom ramen för de regler som gäller. Posten måste ibland till exempel förändra sträckningen av en lantbrevbärlinje. En sådan förändring kan i vissa fall upplevas som en försämring trots att regelverket följs. Men vi vet också att det genom en del förändringar också finns hushåll som faktiskt får en bättre service.

Enligt riktlinjerna för lantbrevbäringen får postlådor placeras i lådsamlingar utmed lantbrevbärarens färdväg. Jag håller med om att det kan medföra extra besvär för den som bor på landsbygden att ha sin postlåda placerad en bit hemifrån. Men då det blir glesare mellan permanentushållen, måste servicen ibland förändras och enskilda postlådor kan behöva flyttas.

I Post- och telestyrelsens tillsyn ingår att fortlöpande följa utvecklingen och bevaka att den faktiska nivån på postservicen i landet motsvarar samhällets behov och statens krav. För mindre än en månad sedan fattade myndigheten beslut om allmänna råd med riktlinjer för postutdelning. Hur dessa tillämpas i praktiken kommer att följas upp under 2006.

När det gäller flyttningen av postlådor i Årböle vet jag att Post- och telestyrelsen för närvarande undersöker om reglerna för utdelningen har följts när Posten fattat sitt beslut. Jag kan som minister inte lägga mig i handläggningen av ett enskilt ärende utan avvaktar PTS rapportering.

Det är viktigt att tillsynen på postområdet fungerar, och jag är naturligtvis beredd att vidta nödvändiga åtgärder om det uppstår problem som inte går att lösa med nuvarande regler. När det slutligen gäller EG:s postdirektiv har Sverige alltsedan genomförandet ansett lantbrevbäringen förenlig med direktivet. Sverige anser inte att utdelning enligt riktlinjerna för lantbrevbäring utgör något undantag som behöver anmälas. Jag gör ingen annan bedömning i dag.

Då Cecilia Wikström, som framställt interpellation 2005/06:53, anmält att hon var förhindrad att närvara vid sammanträdet medgav tredje vice talmannen att Erik Ullenhag i stället fick delta i överläggningen.

Anf. 23 ERIK ULLENHAG (fp):

Fru talman! Den interpellationsdebatt vi nu inleder handlar egentligen om ett par postlådor i byn Årböle i Tierps kommun. Man kan fundera på om det är rimligt att vi ägnar oss åt detta. Ett antal riksdagsledamöter dyker upp i riksdagen. Vi tvingar hit ministern för att diskutera frågan. Är det rimligt att ägna en fråga om ett par postlådor i Årböle uppmärksamhet på den här nivån? Jag är rätt övertygad om det, och egentligen av tre skäl.

Det första är huvudfrågan: Vill vi ha en levande landsbygd, eller vill vi inte det? Vill vi att människor ska kunna bo i Årböle och på andra ställen långt ifrån och i glesbygd är det små delar som avgör ifall människor verkligen bor kvar eller inte. En sådan sak kan vara en fungerande lantbrevbärarservice.

Här handlar det om två familjer, två företagare, som har varit vana vid att få posten hemlevererad och kunna betala räkningar med lantbrevbärarservicen som plötsligt får besked: Nej, vi ska flytta postlådorna. I det ena fallet är det 1,7 kilometer från hemmet, och i det andra fallet är det 3 kilometer från hemmet. Det är en principiell grundläggande frågeställning hur vi ser på möjligheten att bo över hela landet.

Den andra principiella frågan gäller Sveriges inställning till EG-rätten. EG:s postdirektiv slår fast att det ska ske utdelning fem dagar i veckan vid den fysiska eller juridiska personens bostad eller hemvist. Så står det. Från svensk sida har man sagt: Lantbrevbärarsystemet är i överensstämmelse med direktivet. Så säger Sverige alltid.

På något sätt har vi gått in i EU. Halva regeringen var negativ då och är fortfarande negativ till EU-medlemskapet. Man säger: Är det någonting som skulle kunna påverka Sverige på allvar är det bara Sverige som svenska krusbär har, och så "vi följer detta".

Jag kan inte göra bedömningen ifall det är i överensstämmelse med postdirektivet. Men det vore lite intressant att få det prövat. Människorna i Årböle menar att det betyder det som står, det vill säga att man faktiskt ska få posten hem till brevlådan.

Det tredje och allvarligaste skälet är att det på många sätt handlar om den lilla människans kamp mot systemet. Byalaget i Årböle har upplevt maktens arrogans på många sätt. Det träffade för en tid sedan Posten. Då fick man ett ultimatum. Acceptera att brevlådorna flyttas, eller så får ni i fortsättningen åka till Skärplinge och hämta posten där. Man valde i protest att hämta posten i Skärplinge.

När Upsala Nya Tidning hörde av sig till Posten säger man: Vi var beredda till kompromiss med dessa personer. Var femte dag skulle vi komma och i varje fall se till att de kan sköta betalningar. Så ställde journalisten frågan: Framförde ni det till årböleborna? Nej, det gjorde vi inte. De verkade bara vilja ha sin egen lösning. Mellan raderna kan man läsa att den här

människan på Posten tyckte att de personer som kämpade för postlådorna var lite tjurskalliga. Han kände ingen större lust att förhandla med dem.

Om myndigheter och bolag inte sköter sig har vi politiker att ställa till svars. Ulrica Messing har hittills egentligen inte sagt någonting. På enkla frågor svarar hon till intet förpliktigande svar som: Bedömningen av vad som i praktiken kan betraktas som acceptabelt avstånd får avgöras utifrån de riktlinjer som finns, och avståndet kan variera. Personerna i Årböle kände kanske inte en sådan jättetrygghet i det svaret.

När Upsala Nya Tidning i samma reportage söker Ulrica Messing – ministrar brukar normalt sett vilja vara i tidningen – vägrar hon under en veckas tid att svara på frågan: Är det rimligt att flytta på brevlådorna i Årböle? Hon har inte tid. I dagens svar är det i varje fall en liten bit framåt. Det blir något lite klarare. Det är ofta så att droppen urholkar stenen, känner man ibland som opposition.

Ulrica Messing säger att hon tror att det är ett problem att det kan vara en bit hemifrån för människor som bor på landet. En bit hemifrån kanske man får acceptera, och det kan skapa problem med postlådorna. Då blir den konkreta frågan, som inte gäller det konkreta fallet: Vad betyder, Ulrica Messing, "en bit hemifrån"? Är tre kilometer för att hämta posten acceptabelt en novembermorgon för årböleborna?

Anf. 24 RIGMOR STENMARK (c):

Fru talman! Jag tackar ministern för möjligheten att debattera frågan. Tredje gången gillt, skulle vi kunna säga. Vi har nu äntligen funnit en tid som passar alla. Att det har gått så lång tid mellan våra frågor och svaret har vi kanske alla skäl att vara lite eftertänksamma inför. Men det har också varit positivt. Det har gjort att fler har fått chansen att tränga sig in i vårt ämne. Fler människor har hört av sig. Ministern har också fått en längre tid på sig att verkligen tänka efter vad hon ska svara sina interpellanter.

Jag undrar fortfarande: Hur ska det bli med den svenska landsbygden? Hur ska alla de småföretagare i Sverige som finns runtom i landet kunna säkra sin försörjning? I morse på tv gjorde man ett reportage som visade att 90 % av alla småföretag är företag som har mindre än fem anställda. Det är egentligen också om det som det här handlar.

Kommer det att finnas livsviktig service ute i våra bygder för de småföretagare som finns? Respekterar den nuvarande regeringen alla människor som är bofasta på landsbygden? Jag ställde frågan till statsministern på en frågestund för en tid sedan. Då hade just sossekongressen varit. Man hade mantrat: Alla ska med, alla ska med.

Jag vill upprepa samma fråga till ministern. Hur tänker regeringen leva upp till den devisen? Det måste ändå tolkas som att alla ska ha en rättighet att vara med och ta del av samhällets resurser. På vilket sätt kommer minister Ulrica Messing att se till att alla är med och tar del av den basservice som är ministerns ansvarsområde?

Jag tar mig friheten att lite grann upprepa från min interpellation. Den ger en bakgrund, och jag tycker inte att jag har fått tillräckligt bra svar än så länge. Jag säger där att den viktigaste resurs vårt land har är människor och deras vilja att skapa och utveckla sin omgivning. Det betyder att det är människorna som är den absolut viktigaste tillgången för att hela vårt land ska utvecklas på ett positivt sätt.

En region där invånarna har en positiv attityd till sin hembygd och där de på olika sätt utvecklar sin hembygd kan inte värderas högt nog. Utan alla de eldsjälur som finns runtom i vårt land och som satsar tid och kraft för att utveckla både sina egna företag och som även ser till andra människors behov skulle inte den svenska landsbygden vara vad den är i dag.

Den är trots allt något positivt för oss. Det finns ett stort intresse för landsbygden. Nästan varje svensk har en relation till landsbygden. Det finns ett intresse att bo kvar där. Det finns ett intresse att fördjupa arbetet därute. Men man kräver sin rätt och att det ska finnas en nödvändig basservice.

Jag skulle vilja utveckla frågan lite mer. Jag har ställt frågan utifrån att det är en märkbar försämring för landsbygdsboende. Det är tyvärr det när det gäller posten och lantbrevbärarservicen, men det är det också i många andra frågor. Åk en dag ut till Holmnäs och se hur det ser ut.

Det handlar också om att utveckla basservice. Det är där jag tycker att jag inte har fått svar. Min fråga till ministern är uttryckligen: På vilket sätt kommer ministern att se till att den livsviktiga basservicen, och inte minst lantbrevbärarservicen, på landsbygden bevaras samt även utvecklas?

Anf. 25 MIKAEL OSCARSSON (kd):

Fru talman! Låt oss föreställa oss att vi som boende i centrala Stockholm, vi säger vid Fridhemsplan, varje dag fick vår post utdelad vid Slussen – tre kilometer bort. Om du då påpekar det orimliga i det här så straffar Posten dig genom att skicka bort dig till en postterminal 20 kilometer bort, i låt oss säga Sollentuna. Från och med i dag är du välkommen att hämta din post där, skulle man säga.

De här avstånden är i dag verklighet för några familjer på landsbygden utanför uppländska Tierp. Här har alla boende i den lilla byn haft posten utdelad sedan andra världskriget. När Posten ställde krav på att postlådorna skulle flyttas till ett uppsamlingsställe två-tre kilometer från hemmet valde dessa familjer att sätta ned foten. Därför tvingas de i dag hämta sin post i ett utdelningskontor två mil hemifrån.

Posten har ändå varit vänlig nog att säga att man kan fortsätta med servicen. Men då heter det hämta-lämna-service och kostar mellan 1 250 och 2 500 riksdaler. Det blir mellan 20 000 och 30 000 kr per år.

Det är också viktigt att påpeka i debatten att det här inte bara gäller Årböle. I Uppland, som jag känner till ganska väl, vet jag att det finns orter som Gammelkolningen, där man får tre kilometer till postlådan. I Slada får man inte ens posten varje dag, utan två gånger per vecka. I Svartviken gäller samma sak. I Flottskär får man över en kilometer. I Gustavsbo får man sju kilometer – enkel resa.

Så här är det på många ställen. Jag har medverkat i debatten på lite olika sätt, och jag har fått telefonsamtal från hela landet. Utanför Umeå, till exempel, har man samma problem. I veckan kunde man läsa ett reportage från Enköping om en handikappad som drabbats av brevlådeflytt. Det här är alltså inte ett isolerat problem bara för byn Årböle, utan detta sker på många ställen. Det som är det speciella med Årböle är att man har varit så ovanligt företagsam där och fått upp det här på många sätt. Man har till och med fått det att bli en fråga för EU-kommissionen.

Men det finns också andra. Jag är inte säker på att den man som skildrades i Enköpings-Posten har möjlighet och resurser att följa upp det här så att det blir en fråga för EU-kommissionen.

Faktum är att det är ett ämbetsverk, PTS, som utfärdar riktlinjerna och som lyder under statsrådet. Det handlar också om ett statligt företag, som också lyder under statsrådet. Jag vill ha besked här i dag om huruvida statsrådet tycker att det här är en rimlig ordning. Jag

tycker att statsrådet bör se till att få upp frågan och riktlinjerna i riksdagen så att de kan få förankring här. Vad säger statsrådet om den saken?

Anf. 26 BÖRJE VESTLUND (s):

Fru talman! Den här frågan har engagerat många människor – inte minst oss som sitter i trafikutskottet. Just nu har en utredning sett över hela Postens verksamhet. Den har precis nu i dagarna – jag är inte helt uppdaterad – kanske till och med avslutat sin remisshantering. Man håller just nu på att titta över vad remissinstanserna sade. Hela det här måste bli föremål för att ses över för att vi ska kunna komma vidare.

Därför är det intressant att vi just nu också i trafikutskottet behandlar ett betänkande om olika motioner från den allmänna motionstiden under de två senaste riksmötena. Där kan vi konstatera att en del av motionerna handlar om det här.

Utskottet har skrivit så här i sin text: Utskottet vill särskilt påpeka det orimliga i att Posten kan flytta postlådor flera kilometer och sedan erbjuda så kallad hämta-lämna-service. Som utskottet ser det kan detta inte överensstämja med utskottets uppfattning om att det ska finnas en god postservice över hela landet.

Jag tycker att det har förekommit en del övertoner i debatten. Det mesta handlar om att skälla på regeringen. Sedan slutar konstruktiviteten från ledamöterna som har interPELLERAT i frågan.

Jag kan konstatera att Sverige inte följer några EU-direktiv. I mitt utskott, trafikutskottet, brukar vi tvärtom säga att man inte skulle ha varit så het på gröten när det gäller att följa en del av EU-direktiven, för det kanske inte har blivit så bra. Jag vet alltså inte riktigt vad Erik Ullenhag menar med de påståendena. Vi brukar väl vara bäst i klassen i de allra flesta frågor, när det gäller EU i alla fall.

Man gör jämförelser här mellan Fridhemsplan och Sollentuna. Jag har inte hört talas om att man har flyttat några brevlådor två mil. Däremot har man diskuterat sex kilometer, fyra kilometer och två kilometer; det har jag hört talas om.

Man tar sedan upp ett fall som faktiskt hör till dem som är skyddade i den postlagstiftning som vi har, nämligen de handikappade. Man får inte göra så här, och om man har gjort det så måste man se till att PTS får granska ärendet. Handikappade måste hur som helst undantas, och det vet Posten. Det finns också i postlagstiftningen på ett tydligt sätt.

Fru talman! Om man ska kritisera så måste man vara konstruktiv och ha tydliga riktlinjer för vilket håll man vill gå åt. I det här fallet och i den här debatten imponerar i varje fall inte oppositionen. Man skäller mest allmänt och pratar om den borgerliga politiken.

Fru talman! Vi har ett konstruktivt förslag från majoriteten i trafikutskottet. Jag tror att vi kommer att få enighet i hela utskottet så småningom. Jag utgår från att det kan vara den konstruktiva inlägget här. Låt oss slippa övertonerna, och komma vidare för att försöka se till att även de som bor i glesbygd också får en möjlighet till en rimlig service.

Anf. 27 STAFFAN DANIELSSON (c):

Fru talman! Jag tycker att det här är en angelägen interpellationsdebatt. Den handlar dels om Posten, dels om landsbygdens basservice sett lite bredare. Det är bra, det som Börje säger här om att vi från trafikutskottet är tydliga i frågan. Jag hoppas också att vi kommer att vara det i riksdagen.

Jag tänkte bredda debatten något enligt Rigmor Stenmarks anslag och ta upp en annan viktig basservice när vi ändå diskuterar de här frågorna. Jag ansluter mig till vad som har sagts om Posten. Det är viktigt, och det är viktigt att staten kan ta ett ansvar genom sina bolag och sina myndigheter.

En annan viktig basservice på landsbygden är landsbygdshandeln – butiken. Glesbygdsverket presenterade i förra veckan nya fakta för hur butikerna utvecklar sig över landet, inte minst på landsbygden och i glesbygden. Det är inga roliga fakta. Nedläggningen har lyckats bromsa upp i flera år accelererar nu igen. 93 butiker försvann förra året. I skogslänen, i Norrland, tappade man 18 % av alla butiker.

Detta är också en viktig del av basservicen. Svenska folket pekar i undersökningar ut just livsmedelsbutiken som en mycket viktig servicefunktion i samhället. Ändå glesas butikerna ut.

Hur kan vi åtgärda detta? Det är en fråga för dem som driver butik och för medborgarna. Staten kan göra en del. Länsstyrelsen har ett ansvar i sina lokala utvecklingsprogram. Kommunerna kan stötta.

Jag är intresserad av hur vi kan lyckas få i gång bättre åtgärder som stöttar de butiker som människor i glesbygden vill ha. Det finns en viktig åtgärd som har diskuterats. Jag tror att den är viktig, och den har anknytning även till vad staten kan göra genom instruktioner och uppdrag åt Postverket. Det handlar om att de statliga myndigheterna och bolagen visar bättre flexibilitet och generositet genom butikerna på landsbygden till exempel vad gäller ombudsverksamhet för Systembolaget, Apoteksbolaget, trav och galopp och så vidare. Det hela har varit stelbent och fyrkantigt. De statliga bolagen har varit drivna av lönsamhetskrav, och de har dragit åt vad gäller möjligheterna för de mindre butikerna. Jag tror att det är viktigt att man i instruktionerna till bolagen och myndigheterna är tydlig när det gäller att man ska visa en generositet. Och på samma vis ska man också visa det när det gäller postservicen som är en mänsklig rättighet som vi ska värna.

Jag hoppas att den arbetande Landsbygdsutredningen kommer med bra och skarpa förslag på det här området. Jag hoppas att infrastrukturministern och regeringen följer de här frågorna och jobbar med dem även innan förslagen kommer. Utöver den här viktiga postdebatten undrar jag hur ministern ser på utvecklingen vad gäller landsbygdsbutikerna.

Anf. 28 Statsrådet ULRI CA MESSING (s):

Fru talman! Jag ska lite kort kommentera allas inlägg här. De skiljer sig en del åt. Rigmor Stenmark och framför allt Staffan Danielsson har ett lite vidare perspektiv, som verkligen handlar om villkoren för både privat och offentlig service. Posten och dess service är naturligtvis en viktig del av livspusslet både för enskilda personer och för företag.

Erik Ullenhag vill gärna politisera lite mer och låtsas vara en vän av regionalpolitik. Där har Erik Ullenhag problem. Han företräder ett politiskt parti som vill lägga mindre pengar på regionalpolitik och regionalpolitisk utveckling. Detta är regionalpolitik. Det är oerhört viktigt att vi via till exempel de statliga bolagen men också via våra statliga myndigheter och verk tar ett gemensamt ansvar.

Vi är ett stort land geografiskt, och ibland är det också oerhört glest befolkat. Vi har en post- och kassalagstiftning som rör människor i områden där det bor mellan två och tre invånare per kvadratkilometer. Det är klart att våra villkor ser helt annorlunda ut än vad de gör i Holland och Belgien. Vi är i den meningen unika i Sverige, Finland och även Norge som har anslutit sig till de direktiv som gäller för postutdelning. Vi har också gemensamt begärt

undantag för 1 100 hushåll i Sverige som inte har rätt postutdelning fem dagar i veckan. Det är hushåll i skärgården och i fjällen. Den rättigheten har man via EG-direktiv.

Men lika lite som jag tycker att man kan jämföra livet vid Fridhemsplan med livet i Årböle kan man jämföra livet i Årböle med det i Luxemburg. Vi har helt olika förutsättningar, och det är ju det som är charmen. Jag är beredd att lägga än mer pengar och engagemang på att utjämna de här regionala olikheterna. Jag är oerhört mån om att vi har en skattelagstiftning och att vi har ett kommunalt utjämningsystem som hjälper till med det. Det är dyrt i kommuner som är glest befolkade och stora geografiskt att försöka ha samma service inom hela kommunen.

Nu har vi ett gyllene tillfälle att titta på den utredning som Börje Vestlund hänvisade till, Post- och kassaserviceutredningen, och kritiskt granska om vi är nöjda med det regelverk som finns i dag och om vi tycker att det lever upp till de krav som vi ställer i dag.

Jag tänker inte kommentera det särskilda fall som gäller postlådorna i Årböle, även om jag har stor respekt för den frustration som enskilda känner där. Nu har detta anmälts och ska prövas mot EG:s postdirektiv. Jag vet att EU-kommissionen just nu har begärt att få in lite bakgrundsmaterial från Post- och telestyrelsen. Det är bra att man som enskild använder denna möjlighet att verkligen pröva lagstiftningen och se om de rättigheter man har infriats. Sedan tycker jag att det alltid är önskvärt, oavsett om det är ett statligt bolag eller en statlig myndighet, att de aktörer som finns i det offentliga Sverige, både myndigheter och bolag, försöker att vara konstruktiva och hjälpa till att hitta bra lösningar. Jag tror på det som Staffan Danielsson pekade på här på slutet lite kort, nämligen att vi måste bli än mer kreativa och hitta lite otraditionella lösningar där jag som enskild person har möjlighet att hitta och träffa representanter från det offentliga Sverige, oavsett om det är Försäkringskassan, Ams eller någon annan myndighet, under ett och samma tak. Vi måste organisera servicen på landsbygden på ett helt annat sätt än vad vi har gjort hittills.

Sedan tror inte jag att någon lever i den tron att livet är detsamma om man bor i Årböle eller på Fridhemsplan. Jag tror att var och en inser att om man bor långt från centrum blir livet på många sätt svårare. Man får skjutsa barn längre, man får åka längre för att handla och det finns inget Seven-Eleven runt kröken. Detta vet man, men det betyder inte att man inte ska ha stora krav på både den privata och den offentliga servicen.

Därför ser jag också med oro på den rapport som Konsumentverket nu kom med om att lanthandeln har minskat ytterligare på landsbygden. Vi har ju ett uppdrag till Konsumentverket där vi via regionalpolitiska anslag stöttar just otraditionell kommersiell service i glesbygd. Vi ska titta på de siffror och den rapport som Konsumentverket nu kommer med. Jag är beredd att återkomma till just den frågan.

Men när det gäller postlådorna i Årböle välkomnar jag en prövning. Vi har ett tillfälle att försöka utvärdera om vi är nöjda med den lagstiftning som finns med anledning av den utredning som nu är på remiss.

Anf. 29 ERIK ULLENHAG (fp):

Fru talman! Jag blir tvungen att inleda med något väldigt märkligt. Det är Socialdemokraterna som regerar Sverige. Det missar man ganska ofta i den allmänna debatten. När ett missförhållande kommer upp kommer en bekymrad ansvarig minister, och i det här fallet med eldunderstöd av en riksdagsledamot som Börje Vestlund, och säger att det är bekymmersamt och att man ska titta på det. Sedan kopplar man på autopiloten och skäller på oppositionen. Det är regeringen som regerar landet. Det är regeringen som har styrt landet de senaste elva

åren. Det är regeringen som ytterst bär ansvaret för de riktlinjer som gör att människor inte längre har posten kommande till sig. Det handlar inte bara om Årböle, precis som Mikael Oscarsson säger. Det handlar om rätt många ställen.

Jag lyssnade väldigt noggrant när Börje Vestlund gick upp, för det är alltid spännande när en partikamrat till en minister går upp. Normalt sett brukar det bli eldunderstöd till ministern. Det började spännande. Börje Vestlund och trafikutskottet har uppmärksammat samma problem som vi som i dag interpellerar och deltar i debatten, det vill säga att antalet brevlådor som man flyttar bort ifrån där en människa bor ökar. Det vill trafikutskottet göra något åt. Det vill vi också. Det är jättebra att ni i trafikutskottet vill det, men problemet är att vi har just nu inte makten, utan det är Ulrica Messing som har makten. Det är faktiskt så verkligheten ser ut i Sverige.

Sedan säger Börje Vestlund att det är övertoner i debatten och att han inte har hört talas om en enda person som behöver åka 2 mil för att hämta posten. Tyvärr blir jag tvungen att ta det konkreta exemplet igen. Åk till Holmnäs eller Årböle! Det som hände var att man skulle flytta postlådorna 1,7 eller 3 kilometer bort. Man träffade företrädare för posten och upplevde dem som mycket arroganta. Då sade företrädarna för posten: Gå med på detta eller så flyttar postutdelning 2 mil bort, 20 kilometer bort, till Skärplinge. Det är verkligheten just nu. Sedan kan verkligheten se ut på ett annat sätt i trafikutskottets sammanträdesrum, men verkligheten för de här två familjerna som lever i Årböle är att posten nu samlas upp i Skärplinge. Jag vet inte var övertonerna ligger, Börje Vestlund.

Sedan kan man ju göra det enkelt för sig, som Ulrica Messing gör, och säga att Folkpartiet vill ha mindre pengar till regionalpolitiken. Ja, men det beror också på vilken typ av regionalpolitik man vill ha. Vi tror att det finns massor med människor runtom i Sverige som kan hjälpa till att lyfta detta land om vi får rimliga regler för företagande, rimlig beskattning för företagande och om vi lyfter loss människors skaparkraft. Det samhället ska hjälpa till med är att ge den grundläggande infrastrukturen och till exempel inte försvåra situationen för två företagare i Årböle i ett läge där man faktiskt har fått ett antal nya arbetstillfällen efter ett EU-projekt just i Årböle och satsat på turism. Då ska man inte sända signalen: Vi gör det lite svårare för er som försöker att lyfta den här bygden.

Det är detta som den regeringen som just nu sitter vid makten gör. Där finns det en grundläggande skillnad i syn när det gäller om man tror att man kan skapa de villkoren eller inte.

Fru talman! Jag inser att Ulrica Messing höll sig borta från Upsala Nya Tidning en vecka och vägrade svara på frågan om vad hon tyckte om postlådorna i Årböle. I dag är hon här, men hon tänker i alla fall inte svara på vad hon tycker om det. Men låt mig uttrycka det så här: Ministern anser att det är ett problem om man får postlådorna en bit hemifrån. Kan ministern konkretisera vad som är en bit hemifrån? Är det 1,7 kilometer, 3 kilometer, ½ mil eller 1 mil? Kan ministern på något sätt precisera vad uttrycket en bit hemifrån betyder i ministerns vokabulär?

Anf. 30 RIGMOR STENMARK (c):

Fru talman! Jag vet inte hur det ser ut i Bryssel eller någonstans nere i Europa, men jag har en hälsning till Ulrica Messing, och jag tror att Börje Vestlund också kan ta del av den: Välkommen att traska 3 kilometer tur och retur i det snöslask som råder i dag! Jag vill också ställa en fråga om varför man drar ned på postservicen i Glesbygd.

Detta är några av de rader som kom från Årböle i dag.

Jag måste säga att jag reagerar när man pratar om övertoner, Börje Vestlund. Det är just övertoner som kanske hade behövts ännu mera. Vi borde ha trumpetat ut det, skrikit och vrålat när det gäller rättigheterna på landsbygden.

Jag tycker att Ulrica Messing ändå antydde att hon förstår att det här handlar om regionalpolitik – det handlar om mycket mera.

Det är faktiskt så, Börje Vestlund, att jag har varit lanthandlarunge i den kommun som det här handlar om. Jag har också varit kommunalråd i den här bygden. Jag vet vad det handlar om.

Det är lite intressant att titta på den artikel från Upsala Nya Tidning som jag visar här. Det är inte så väldigt lätt att få stora rubriker om landsbygdsfrågor, inte ens i Upsala Nya Tidning. Det handlar om att man bor i en region som man alltid får höra är en tillväxtregion, Uppsala–Stockholmsregionen. Det ser inte likadant ut överallt ens i vår region, utan det är skillnad mellan att bo i Uppsala och att bo i Hållnäs eller någon annanstans.

Jag tycker att det är farligt om vi börjar ställa landsbygden mot staden. Det går inte. De här två storheterna måste leva sitt liv tillsammans. Jag har också under de här veckorna fått telefonsamtal från och kontakter med människor från storstaden, till exempel från Göteborg. Då har det handlat om kassaservicen. Det ringde en äldre man som bad att få hälsa från två ännu äldre, som var 88 och 110 år. De sade: Förstår ni inte att vi inte kan gå ut? Vi klarar inte av det, när det bara finns tre ställen i hela Göteborg där det finns kassaservice? Vi har inte möjlighet till någon snabb uppkoppling, för vi förstår inte och hänger inte med när det gäller Internet och hela den biten.

Det är alltså ganska viktigt att vi pratar om att försöka föra ihop detta. Det är olika vinklar, men problemen är desamma. Det handlar om basservice för alla människor.

Börje Vestlund gick upp i den här debatten från Socialdemokraterna. Jag tycker att det är lite intressant att se vad ett socialdemokratiskt kommunalråd i Tierps kommun som har att göra med det här säger. Han har också varit ganska tyst om frågan. Han säger: Vi har väldigt svårt att rå på de riktlinjer som riksdag och regering fastställer för postservicen. Vi har som kommun inte de verktygen. Då får man agera genom partierna.

Då var det faktiskt så, Börje Vestlund, att de partier som reagerade i Uppsala län var Centerpartiet, Folkpartiet och Kristdemokraterna. De andra har än så länge lyst med sin frånvaro. Jag har inte sett några socialdemokrater från vårt län som har agerat. Jag hoppas de har gjort det på annat sätt.

Jag tycker också att det är bra att man kommer att vara överens, och det är ju nästan så att man får rita kors i taket om man nu, till de motioner som har skrivits till trafikutskottet med anledning av posten och att det ska bli bättre postgång och bättre basservice för landsbygden, samstämigt kommer att säga: Hurra! och bifalla. Oj, vad jag hade önskat att få mera bifall till våra motioner! Vi har en rad olika förslag från oppositionspartierna, men Socialdemokraterna har alltid bara avvisat dem. Man har absolut inte yrkat bifall till de motionerna. Tänk om man hade gjort det under de tolv år som jag har varit i riksdagen! Då skulle landsbygden ha sett annorlunda ut, Börje Vestlund och Ulrica Messing. Var lite ödmjuka i tongångarna när det pratas om övertoner, för vi kommer att höja tonen än värre om vi inte får se resultat!

Anf. 31 MIKAEL OSCARSSON (kd):

Fru talman! Posten hänvisar till Post- och telestyrelsens, PTS, gällande villkor. PTS menar i sin tur att regeringen accepterar dessa. Det jag är mest förvånad över är just varför regeringen

tillåter PTS att ha så olika riktlinjer för medborgare i glesbygd kontra tätort. Skulle vi låta elnätsbolagen och Telia ha samma orättvisa riktlinjer att stödja sig emot så skulle många medborgare snart sakna både el och fast telefoni.

Posten, ja. Under de första tre kvartalen 2005 gjorde Posten en vinst på 939 miljoner kronor. Samtidigt finner Sveriges regering det rimligt att Postens kunder får färdas, i Årböles fall antingen 3 kilometer eller 20 kilometer för att hämta sin post, eller också fick de ett erbjudande om att betala 20 000 kr om året för att behålla sin service. Andra som jag läste om här får färdas 2 ½ kilometer, 5 kilometer eller 7 kilometer.

Jag menar att regeringen har ett stort ansvar för den försämrade postservicen på svensk landsbygd. Det är de här riktlinjerna som PTS har, som säger att det måste vara två åretruntboende per kilometer, som Posten använder som – jag höll på att säga alibi – främsta argument runtom i landet. Det här görs inte rakt av. Det är inte så att man förkunnar från Posten att de här riktlinjerna nu ska vara de som gäller och att så kommer att ske runtom i landet, utan man gör det steg för steg. Man gör det i ett samhälle och en by i taget, och på det viset tycks man tro att man ska gå förbi en opinion. Jag tror att det är väldigt uträknat. De här riktlinjerna har inte förankrats i den här kammaren. Jag tycker att det vore hög tid att så skedde. Jag utmanar ministern att föra upp det här så att de kan förankras i Sveriges riksdag. Är det lämpligt med de här avstånden, till exempel 20 kilometer, som när årböleborna får åka till Skärplinge? Det finns ett annat ställe, längre norrut i Sverige, där man bara får post under den tiden då skolskjutsarna går. Annan tid får man åka lång väg. Det här är alltså inte bara ett enskilt problem. Det här är en fråga som gäller mycket mer. Vi har en regering som ofta kommer tillbaka till uttrycket "Hela Sverige ska leva", lite salvsefullt så där, men när det verkligen gäller så är det frågan om regeringen har någonting att säga.

Anf. 32 BÖRJE VESTLUND (s):

Fru talman! Rigmor Stenmark har vid något tillfälle sagt under sitt anförande att det här har blivit sämre med åren. En av mina kompisar som sitter i PTS styrelse ställde frågor om just flyttning av postlådor i glesbygd, och då svarade PTS bland annat följande: Dessa riktlinjer har gällt sedan 1960-talet och får anses utgöra den av statsmakten accepterade miniminivån för den service som ska tillhandahållas.

Det här kan alltså inte vara några nya regler, utan det har väl varit så att det har fungerat på det här sättet på flera håll. Det gör inte saken mer acceptabel, det vill jag inte på något sätt säga, men jag vill säga att påståendet att det helt plötsligt skulle ha blivit mycket sämre är någonting som kanske inte stämmer. Det kanske är så att diskussionen har uteblivit på de andra platserna.

Jag vill ta upp några andra kommentarer från den här debatten också. Folkpartiet säger ofta: Ni har suttit i regeringen i tio år, och ändå kan ni vara kritiska. Ja, det kan väl kanske ha att göra med en viktig sak: Samhället utvecklas och förändras, egentligen oaktat vem som sitter i regeringen. Ibland går det åt rätt håll – i de allra flesta fall; vi är väldigt stolta över det vi har genomfört – men en del saker går inte alltid som man har tänkt sig, och det måste man också vara ärlig och säga. Men i det här fallet är det så att vi socialdemokrater alltid kommer att vara kritiska mot orättvisor.

Min sista kommentar gäller att sätta landsbygden mot staden. Det är en väldigt viktig kommentar, för jag är medveten om, också som storstadspolitiker, att det väldigt ofta är så att vi som finns i storstädernas ytterdelar har exakt samma problem som glesbygden. Där

kan vi gå hand i hand. Storstaden och glesbygden behöver väldigt ofta gå hand i hand för att faktiskt enas omkring våra krav.

Anf. 33 STAFFAN DANIELSSON (c):

Fru talman! Börje Vestlund hade en bra avslutning, tycker jag, med stad och land hand i hand! Det inlägget landade bra, tycker jag!

Vad gäller postservicen hoppas jag att den här debatten har fört frågan framåt och att det ska vara – om det nu inte är det, vilket jag inte är expert på – bra instruktioner och direktiv till Posten från oss i stat och regering om att detta ska skötas på det sätt som har varit och att man har rätt till sin postservice. Sedan finns det alltid gränsfall, som ministern har sagt.

Vad gäller landsbygdens basservice är det viktigaste för Sverige och även för landsbygden att vi får fart på Sverige. Vi har ett allvarligt läge med hög arbetslöshet, ohälsa och så vidare. Att få fart på Sverige tror jag är det viktigaste för att även få en bra basservice på landsbygden. Då måste vi ha lägre skatter, fler incitament för att jobba, bättre miljö för företagen med mera. Den debatten ska vi dock inte ta nu.

Det gäller att, inom ramen för de olika alternativen för att få fart på Sverige, tillsammans hitta riktade insatser för att få en bra basservice. Jag är överens med statsrådet om att infrastrukturen, basservicen, är sådant som vi kan göra någonting åt från statens sida. Länsstyrelserna, kommunerna och andra kan göra det. Där uppskattade jag tonen i statsrådet Messings inlägg.

Regional utveckling är viktigt. Regionalpolitik är viktigt. Det behövs pengar för detta. Vi i Centern jobbar mycket för det, och jag gläder mig åt att vi är överens om att det gäller att hitta bättre sätt att trygga basservicen – till exempel i fråga om butiker – genom samarbete mellan statliga och lokala insatser och med de statliga bolagen.

Det är bra att statsrådet följer utvecklingen vad gäller livsmedelshandeln. Jag ser med oro på den utvecklingen och hoppas att vi får möjlighet att här diskutera skarpa förslag – kanske med anledning av Landsbygdsutredningen, kanske med anledning av propositioner, givetvis med anledning av våra motioner.

Anf. 34 Statsrådet ULRI CA MESSING (s):

Fru talman! Erik Ullenhag tar till det klassiska knepet att höja rösten för att låta lite mer offensiv. Men det låter fortfarande lika ihåligt eftersom Erik Ullenhag inte är beredd att betala för den ökade samhällsservice som han hävdar är så viktig.

Jag tycker också att den är viktig, men jag är inte naiv utan inser att allt måste betalas. Erik Ullenhag säger att samhällsservicen måste bli bättre. Då handlar det oftast om att det är med skattepengar vi gemensamt ansvarar för och genomför den samhällsservice som, med all rätt, både enskilda personer och företagare ställer stora krav på.

Sedan ger Erik Ullenhag en bild av att det vore önskvärt att riksdagen fattade beslut om var varje postlåda ska placeras. Det har riksdagen en gång sagt att den inte vill göra, och jag tycker att det var ett klokt ställningstagande. Det skulle vara omöjligt för vilket utskott som helst att gå igenom Sverige från norr till söder och göra den typen av avvägningar.

Nu har vi en lagstiftning, och vi har en policy som gäller sedan tidigt 60-tal, vilket också Börje Vestlund hänvisade till. Det innebär att vi har en myndighet som prövar om de beslut som den tidigare myndigheten, nu bolaget, Posten fattar är rimliga i förhållande till den lagstiftning som gäller. Jag tycker att det är en bra ordning att inte enskilda personer i vare sig

regeringen eller riksdagen gör avvägningen om samhällsservicen är rimlig eller inte. Nu har Erik Ullenhag ett gyllene tillfälle att bestämma sig för att antingen vara beredd att betala lite mer till den gemensamma samhällsservicen eller ha konstruktiva synpunkter på den lagstiftning som är ute på remiss.

Frågan är om det nu finns skäl för oss att omarbeta den servicen. Den princip som gällt redan innan Erik Ullenhag eller jag föddes var kanske lättare att tillämpa tidigare än nu. Jag befarar nämligen att den statistik som SCB levererar vid årsskiftet kommer att visa att den positiva befolkningsutveckling som vi hade under år 2004 har vänt. Under 2004 hade över 200 av våra 289 kommuner ett inflyttningsnetto. Jag tror inte att bilden är lika ljus i dag. PTS gör i dag bedömningen, precis som Mikael Oscarsson nämnde, att två permanenta hushåll per kilometer ger utdelning vid postlåda vid sidoväg. Är det fråga om färre hushåll blir det lådsamlingar.

Om befolkningsutvecklingen fortsätter att peka på att fler och fler flyttar till de större städerna blir det också fler och fler platser med färre invånare än två på dessa kilometer. Därför är detta allt oftare en viktig fråga för oss att ta ställning till. Det tycker jag att vi ska fundera på ordentligt när vi nu remitterar Post- och kassaserviceutredningen, för det är, precis som Rigmor Stenmark och Staffan Danielsson sade, en oerhört viktig regionalpolitisk fråga. Därmed har jag svarat Erik Ullenhag på var vi drar gränsen och vad vi tycker är rimligt.

Det här är en praxis som utarbetats sedan lång tid tillbaka. Med tanke på hur befolkningsutvecklingen ser ut har fler och fler naturligtvis möjlighet att ifrågasätta den praxisen. Vi kommer att noga titta på de siffror som SCB redovisar vid årsskiftet. Och de kommer nog också, här vänder jag mig till Staffan Danielsson, att utgöra ett bra underlag för den Landsbygdsutredning som arbetar.

Det finns alla skäl för oss att verkligen ställa oss frågan: Hur långt räcker det egna ansvaret när man väljer att bo på en viss plats, och vad är vi gemensamt beredda att betala för? Jag menar – jag har sagt det tidigare – att vi ska ta ett stort gemensamt ansvar för att livet inte ska vara alltför olika mellan stad och land, och då spelar både den kommersiella och den privata servicen en stor roll.

Jag välkomnar att Mikael Oscarsson i debatten nu nästan låter som om han trodde på det när han säger att hela Sverige ska leva. Jag skulle uppskatta om Kristdemokraterna var beredda att vara med och konstruktivt betala för den servicen. Det är lätt att ta ställning för enskilda personer. Som statsråd får jag inte göra det. Däremot är det mycket svårare att vara med och betala så att de enskilda personerna också får den samhälleliga service som jag tycker att de har rätt att kräva.

Anf. 35 ERIK ULLENHAG (fp):

Fru talman! Ulrica Messing anklagar mig för att höja rösten. Jag kan säga samma sak i ett lägre tonläge: Socialdemokraterna har reagerat Sverige de senaste elva åren. Om det inte blir nyval före nästa höst blir det tolv år.

Det kan vara en effektiv valtaktik att ständigt diskutera vad oppositionen gör och inte gör, men verkligheten bär ni ansvaret för. Då kan man säga som Börje Vestlund att det inte alltid blir som man tänkt sig – med viss rätt. Vi kan inte styra oljepriset i Sverige. Vi kan inte styra den internationella konjunkturen. Vi kan inte styra en krigssituation i Irak.

Men Posten kan vi styra. Posten lyder under Ulrica Messing. De riktlinjer som tagits fram lyder indirekt under regeringen. Det är ingen annan än regeringen som bär ansvaret för att

människorna i Årböle, som vi nu talar om, i morse skulle ha fått gå tre kilometer för att hämta sin post ifall de hade valt det. Det var det erbjudande de fick. I stället har de 20 kilometer till Skärplinge, för det är dit posten nu levereras. Det, Börje Vestlund, är inte verklighetens slump. Det är hur politiken fungerar. Ni hade kunnat fatta andra beslut, men ni har valt att inte göra det.

Det som gör mig mest bekymrad i det här fallet är hur den enskilde ska göra sin röst hörd. Vi har ett folkligt engagemang i Årböle, vilket är jättepositivt. Alla vi politiker säger att människorna borde engagera sig mer politiskt, men vad får det här gänget, som lägger ned massor av tid, för svar?

Deras lokala kommunalråd, den starke mannen i kommunen, säger att han inte kan göra något åt det, men han ska ta upp frågan i partiet. Ingen vet hur han tagit upp den. Av Posten får de ett arrogant bemötande. De säger att det är regeringens riktlinjer från 60-talet som de börjat tillämpa på ett nytt sätt. Det är det som egentligen har hänt, precis som Börje Vestlund sade.

Den ansvarige ministern säger att hon inte får lägga sig i ett enskilt ärende. Jag ber om ursäkt, fru talman, men jag tror inte att årböleborna blir lugnade av det svaret. De förstår inte ifall statsrådet tycker att det är rimligt eller inte att de nu får posten till Skärplinge.

Anf. 36 RIGMOR STENMARK (c):

Fru talman! Medan jag kommer ihåg det vill jag tacka ministern för debatten i dag eftersom det här är mitt sista inlägg.

Postens vinst är nära 1 miljard. Jag läste att Posten redovisar en vinst efter finansnetto på 961 miljoner kronor för årets nio första månader. Vinsten ökade med drygt 200 miljoner jämfört med samma period 2004. Det beror främst på att de minskat sin personal.

Samtidigt säger Posten att de har mycket stora investeringsbehov för att kunna möta framtiden. Då blir min fråga naturligtvis: Vad är det de ska investera i? Vad är de till för egentligen? Är det inte så att de ska använda sina pengar till att serva människorna? I så fall kan de ju inte minska personalen, och antalet lantbrevbärare, så drastiskt att människorna inte får sin post enligt de direktiv och riktlinjer som finns.

Posten säger på sin hemsida att "Postens vision är att vara ett effektivt och efterfrågat nav i det hjul som håller Sverige rullande och det logistiska nät som binder samman Norden". Det finns så oerhört många vackra ord, och därför vill jag sluta med att säga att vi från Centerpartiet också skrivit många vackra ord i vår landsbygdsmotion Landsbygd för tillväxt. Eftersom Börje Vestlund tyckte att vi skulle vara lite kreativa och komma med lite egna förslag också, vilket jag respekterar, vill jag ta upp bara fyra av de 21 punkter som vi har föreslagit och som man kan läsa mer om. Jag har inte tid att göra det, men jag kan säga de fyra punkterna.

Vi vill ha ett tillkännagivande från riksdagen till regeringen om behovet av en god och tillförlitlig infrastruktur.

Vi vill ha ett tillkännagivande om en samordnad service och krav på myndigheterna.

Vi vill ha ett tillkännagivande om en mångfald och flexibilitet på utförarsidan. Det gäller alla välfärdstjänster.

Vi vill ha ett tillkännagivande om att underlätta för samverkanslösningar på landsbygden.

Det var några av våra krav. Jag tror att vi kommer att få blåsa och kanske ta till övertoner fler gånger, för vi kommer nog att följa om man kommer att yrka bifall till våra förslag eller inte.

Anf. 37 MIKAEL OSCARSSON (kd):

Fru talman! Vi har i den här debatten talat om Posten, om den basservice som många av oss tror att just lantbrevbärarna är och vilken stor betydelse den har. Vi började i Årböle, som haft brevutbärning sedan andra världskriget. Nu får man ett avstånd på mellan två och tre kilometer, och när man inte tar det får man åka till Skärplinge som ligger 20 kilometer därifrån.

Jag har med mig en karta över norra Uppsala län med ett antal orter. Jag ska lämna den till statsrådet efter debatten så att hon själv kan se de orter, byar och hushåll som nu drabbas – några exempel; det finns många fler. Jag ska också lämna över artikeln från Enköpings-Posten om en handikappad som drabbats av brevlådeflytt. Det här är verkligheten runtom i Sverige i dag.

Det jag kommer tillbaka till flera gånger i denna debatt är de riktlinjer som PTS nu har och som Posten använder som största argument och lutar sig emot när man gör dessa försämringar runtom i Sverige. Jag tycker att det vore rimligt om de riktlinjerna fick föras fram i den här kammaren. Var står statsrådet i den frågan?

Som jag påpekade förut är PTS ett ämbetsverk som lyder under statsrådet, och detsamma gäller Posten. Detta är alltså frågor som ligger under statsrådets ansvar, och jag hoppas att jag kan få ett klarläggande svar på dem. Det har ju slagits fast i ert valprogram att alla ska med; så enkelt är det. Frågan är dock om det gäller dem på landsbygden.

Anf. 38 Statsrådet ULRI CA MESSING (s):

Fru talman! Jag vill börja med Mikael Oscarsson. Jag är inte säker på att jag förstod frågan, för om jag förstod den har jag svarat på den i mina två tidigare inlägg. Jag har tolkat Mikael Oscarsson så att han frågade hur jag ser på lagstiftningen och om PTS lever upp till den lagstiftning som gäller. Där är regeringens bedömning, i de provningar som hittills har gjorts, att PTS har levt upp till lagstiftningen som prövande myndighet jämfört med vad som gäller. Jag har dock också varit oerhört tydlig och sagt att det nu finns det ett gyllene tillfälle för var och en av oss att verkligen kritiskt granska om vi tycker att lagstiftningen är rättvis, inte minst utifrån det jag pekade på allra senast i mitt förra inlägg: Med den befolkningsutveckling och den flyttning vi i dag ser, mellan orter och inom orter, tror jag att den tolkning som Posten och PTS har gjort ända sedan 60-talet kommer att bli svårare och svårare att göra. Det är nämligen fler och fler som faller utanför det mått som Posten och PTS har använt sedan 60-talet därför att det blir färre och färre som bor på dessa kilometer. Därför blir de här frågorna alltmer aktuella.

Min ingång i detta är att det kan finnas skäl att skärpa lagstiftningen. Där vill jag uppmana alla politiska partier att verkligen kritiskt granska denna utifrån de erfarenheter ni själva har i möte mellan medborgare. Nu är också det tillfället eftersom utredningen är på remiss.

Så tolkade jag Mikael Oscarssons fråga.

Sedan vill jag bara fånga upp det som Rigmor Stenmark pekade på i ett av sina tidigare inlägg. Om Posten har idéer om hur man kan organisera denna service på ett bättre sätt än vad som nu blivit fallet utgår jag ifrån att man tar kontakt med dem som är berörda och berättar om det, och inte bara gör det efter det att mötet har ägt rum. Jag utgår ifrån att man känner ansvaret att föra diskussionen och konversationen vidare.

Sedan tycker jag, Erik Ullenhag, att de enskilda har gjort helt rätt, och jag hoppas att det framgår av mina tidigare inlägg här. Jag tycker alltid att enskilda medborgare ska göra vad de

kan för att påverka sina folkvalda ombud – lokalt, regionalt och nationellt. Jag tycker också att man ska göra vad man kan för att få sin sak prövad, och det har de enskilda gjort. De kommer att pröva den här frågan, och de kommer att pröva den ända upp i EG-domstolen. Vi kommer att följa den prövningen med stort intresse, inte minst i ljuset av att vi nu ska se över lagstiftningen igen.

Vad ska vi alltså säga till de enskilda? Kräv din rätt, naturligtvis, och pröva den lagstiftning som gäller!

Överläggningen var härmed avslutad.